

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda, Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Zeměpis

Oblast a obor jsou realizovány v povinném předmětu zeměpis a ve volitelném předmětu seminář ze zeměpisu. Vyučovací předmět zeměpis charakterizuje různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí na Zemi. Studuje interakci mezi člověkem a prostředím, seznamuje žáky s hospodářskými, přírodními a sociálními podmínkami lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, v České republice i v místní oblasti. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě, v problémech současného lidstva a uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Předmět: Zeměpis (platnost od 1. 9. 2009 pro 1. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Zeměpis obsahově vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, Člověk a společnost a ze vzdělávacího oboru Zeměpis/ Geografie/ v RVP G. Integruje také tato průřezová témata, která vychází v RVP G: Výchova k myšlení v evropských a sociálních souvislostech, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova

Časové a organizační vymezení

Předmět zeměpis je zařazen ve všech zaměřeních, ale s různou hodinovou dotací. V přírodovědném zaměření dvě hodiny týdně po dobu čtyř let, v humanitním dvě hodiny týdně tři roky a v programátorském v 1. roč. 3 hod. týdně, v 2. ročníku 2 hod. týdně

V třetím ročníku bude nabídnut jednoletý volitelný seminář zeměpisu v rozsahu dvou hodin týdně (může být zaměřen na politickou geografii, odbornou geografii, historickou geografii)

Ve čtvrtém ročníku bude nabídnut jednoletý seminář zeměpisu v rozsahu dvou hodin týdně (může být zaměřen na přípravu k maturitě)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- učitel zadává referáty, k nimž žáci vyhledávají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a kontroluje výsledky a požaduje, aby žáci samostatně zhodnotili a formulovali závěry
- Získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů:

- učitel vede žáky ke kritickému a analytickému myšlení, pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry a žáci o nich diskutují a usilují o vlastní řešení problému.

Kompetence komunikativní

- učitel vyžaduje na žácích formulaci vlastního rozhodnutí, pojmenování problémů nebo vlastních názorů na konkrétní téma, vede ke vhodné argumentaci, konzultuje názory svých žáků a vede je ke spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- učitel rozděluje pracovní úkoly ve skupinách, posiluje efektivní spolupráci a hodnotí výsledky aktivní spolupráce skupin i jednotlivců.

Kompetence občanské:

- učitel prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřuje demokratické přístupy v řešení společenských problémů, žáci poznávají tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech, uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům nutnost ochrany přírodního a životního prostředí a vede žáky k toleranci.

Kompetence k podnikavosti:

- učitel informuje žáky o šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu, k cestování, k ochraně přírodního a životního prostředí a vede žáky k zapojení do různých soutěží a projektů.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními potřebami:

- žáci se speciálními potřebami jsou integrováni do běžných tříd a ve spolupráci s PPP škola vytvoří pro tyto žáky konkrétní podmínky.

Výstupy ŠVP	Učivo - téma	Konkretizace	Průřezová témata, souvislosti, metody
PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ <ul style="list-style-type: none"> • porovnává postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • porovnává na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí • objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických páسů • objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkcí v krajině • hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje společnosti • rozliší hlavní biomy světa • rozliší složky a prvky fyzicko-geografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi 	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <p>Fyzicko-geografická sféra</p> <p>Systém fyzicko-geografické sféry na planetární a na regionální úrovni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvar a pohyby Země, důsledky pohybů, časová pásma (Hu-1,Př-1,Pg-1) • Vzájemné vazby a souvislosti složek fyzicko-geografické sféry, důsledky pro přírodní prostředí (Hu-1,Př-1,Pg-1) • Zonalita a azonalita (Hu-1,Př-1,Pg-1) 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>
SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva • analyzuje hlavní etnická, rasová, jazyková, náboženská, kulturní a politická 	<p>Obyvatelstvo</p> <p>Kulturní a politické prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky (Hu-1,Př-1,Pg-1) • Státní zřízení, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí 	<p><i>Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a</i></p>

<p>specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení zhodnotí na příkladech světového hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace pole kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál 	<p>Sídla a osídlení</p> <p>Světové hospodářství</p> <p>Socioekonomická sféra</p>	<p>(Hu-1,Př-1,Pg-1)</p> <ul style="list-style-type: none"> Sídelní struktura a její vývoj, sídlo, obec, město a jejich funkce (Hu-1,Př-1,Pg-1) Lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky (Hu-1,Př-1,Pg-1) Geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace (Hu-1,Př-1,Pg-1) 	<p><i>důsledky)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě)</i></p>
<p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni 	<p>Krajina</p> <p>Vývoj interakce příroda a společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vývoj a využívání krajiny, přírodní a společenské prostředí, typy krajiny, kulturní krajina (Hu-1,Př-1,Pg-1) Udržitelný rozvoj, globální problémy lidstva, ochrana přírody a životního prostředí (Hu-1,Př-1,Pg-1) 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a České republiky)</i></p>
<p>REGIONY</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, 	<p>Místní region</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mikroregion- možnosti jeho rozvoje 	<p><i>Enviromentální výchova (životní prostředí regionu a České republiky)</i></p>

<p>SLOŽENÍ, STRUKTURA A VÝVOJ ZEMĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy 	<p>Geologická historie Země</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Změny polohy kontinentů (Hu-1,Př-1,Pg-1) 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>
<p>GEOLOGICKÉ PROCESY V LITOSFÉŘE</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje energetickou bilanci Země příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů • analyzuje různé druhy poruch v litosféře • využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionu 	<p>Magmatický proces Zvětrávání a sedimentační proces Deformace litosféry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mechanické a chemické zvětrávání (Hu-1,Př-1,Pg-1) • Desková tektonika, zemětřesení a sopečná činnost, tvary zemského povrchu (Hu-1,Př-1,Pg-1) 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>
<p>VODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu 	<p>Povrchové vody Podzemní vody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozložení na Zemi • Ochrana podzemních vod (Hu-1,Př-1,Pg-1) 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>
<p>ČLOVĚK A ANORGANICKÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu 	<p>Vznik a vývoj půd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Půdní typy a druhy, jejich rozšíření, rekultivace a revitalizace krajiny (Hu-1,Př-1,Pg-1) 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>